

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในภาวะสังคมโลกปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านได้แก่ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การศึกษา การคมนาคม การแพทย์ การอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม และพานิชยกรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและการใช้ชีวิตประจำวันของคนในสังคม กล่าวคือ มีการแข่งขันทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด มีการลดการจ้างงานโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ มาแทนคนทำให้เกิดภาวะว่างงาน เกิดความตึงเครียด เกิดความวิตกกังวลจากการต่อสู้ดิ้นรน แข่งขัน ซึ่งธรรมชาติมนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงสภาพความเครียด ความทุกข์ ต้องการพบแต่ความสุข ดังนั้นบุคคลจึงต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปเหล่านี้ให้ได้ หากแต่ความสามารถของบุคคลมีขอบเขตจำกัด บางคนเมื่อประสบปัญหาทำให้เกิดความหวาดกลัว ท้อแท้ เมื่อหน่าย และสิ้นหวังหมดทางออกในชีวิตไม่สามารถปรับตัวได้ จึงมีปัญหาสุขภาพจิต และหาทางออกโดยการอำลาโลกที่โหดร้ายทารุณ (วราภรณ์ ตระกูลสถิตย์. ม.ป.ป : 11) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ซึ่งให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) เช่นเดียวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นทักษะพื้นฐาน ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-3)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาสังคมไทยได้รู้จักคำว่า Life Skills หรือทักษะชีวิตในฐานะกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะชีวิตได้ถูกนำมาใช้ในการเตรียมการสำหรับวัยรุ่นให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ โดยมีหลักการว่าทักษะชีวิตจะช่วยให้เยาวชนได้ค้นพบความต้องการขั้นพื้นฐาน ที่นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของตนเองซึ่งมีความสำคัญที่สุดต่อการทำหน้าที่ทางสังคมของตนเองในอนาคตได้ จากความสำคัญดังกล่าวทักษะชีวิตจึงได้ถูกนำมาใช้แก้ไขปัญหาสังคมด้านต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2550 : 5) นอกจากนี้ทักษะชีวิตยังถูกใช้สำหรับเตรียมความพร้อมในการปรับตัวในอนาคต ทั้งในเรื่องบทบาทชายหญิงเพศสัมพันธ์ สารเสพติด สุขภาพ จริยธรรม อิทธิพลของสื่อ สิ่งแวดล้อม ชีวิตครอบครัว ตลอดจนปัญหาสังคมด้วยความคิดเชิงเหตุผล อันจะนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ (นพวรรณ วงศ์วิชัยวัฒน์, 2547 : 3; อ้างอิงมาจาก กรมสุขภาพจิต, 2543) ทักษะชีวิตยังเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มนุษย์สามารถพัฒนาทักษะชีวิตได้จากประสบการณ์และการฝึกฝนอบรม ซึ่งเกิดขึ้นในวงจรของชีวิตประจำวันในสังคม โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน และผู้ใหญ่ในชุมชน ดังนั้นแหล่งที่มาของทักษะชีวิตของเยาวชน อาจจำแนกเป็น 3 แหล่งใหญ่ ๆ คือ บ้านหรือครอบครัว ชุมชน

และโรงเรียน ผลจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทักษะชีวิตได้ถูกนำมาใช้กันอย่างกว้างขวาง ในการป้องกันปัญหาตั้งแต่ระยะเริ่มแรกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การส่งเสริมเยาวชน ปัญหา การส่งเสริมความมั่นใจในตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเอง (กรรณิกา สุวรรณศิลป์. 2546 : 2 ; อ้างอิงมาจาก World Health Organization. 1994) อาจกล่าวได้ว่าทักษะชีวิตเป็น ความสามารถในด้านต่าง ๆ ของบุคคลซึ่งมีคุณค่า และมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ ชีวิตประจำวัน เน้นให้คนเกิดการพัฒนาตนเองโดยการใช้ความคิดการปรับตัวการตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับอารมณ์และความเครียดในการแก้ไขปัญหาให้กับตนเองได้ อย่างชาญฉลาด หากบุคคลมีทักษะชีวิตแล้วก็จะสามารถเผชิญปัญหาและปรับตัวให้อยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน ดังนั้นเมื่อทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิต จึงน่าจะมีการส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตของบุคคลให้สูงขึ้น ทั้งนี้ในการพัฒนาทักษะชีวิต จำเป็นต้องทราบถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อทักษะชีวิตให้ชัดเจน เพื่อที่จะ ได้ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตของเยาวชนได้อย่างถูกต้อง องค์การอนามัยโลกให้ความสำคัญว่า การสอนทักษะชีวิตจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และแบบแผน การดำเนินชีวิต ซึ่งการสอนทักษะชีวิตเป็นยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับเยาวชนดังนี้คือ การต่อสู้ กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมให้มีพฤติกรรมสุขภาพและสุขภาพจิต ที่ดี และการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลและการป้องกันเยาวชนตั้งแต่เริ่มแรกมิให้เกิด พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในอนาคต

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าทักษะชีวิตเป็นคุณลักษณะหนึ่งในสถานศึกษา จะต้องปลูกฝังให้เกิดกับผู้เรียน เพราะเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคิดตัดสินใจแก้ปัญหา และปรับตัวเพื่อให้มีพฤติกรรมที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่านักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นวัยที่มีความสับสนในการ ปรับตัว เพราะเป็นวัยที่ก้าวสู่วัยรุ่นตอนต้นซึ่งมีสภาวะก่อให้เกิดความเครียดทางอารมณ์ และอาจเป็นสาเหตุผลักดันให้แสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ นำไปสู่ปัญหาด้านพฤติกรรม เช่น ดิถสารเสพติด ทะเลาะวิวาท ลักขโมย เบี่ยงเบนทางเพศ ฆ่าตัวตาย เป็นต้น (กรม วิชาการ. 2543 : 5) ซึ่งนั่นเป็นเหตุผลให้มีการสร้างเครื่องมือวัดและการประเมินขึ้นสำหรับใช้ วัดทักษะชีวิต อาทิเช่น ธนพัชร แก้วปฎิมา (2547) ได้สร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ส่วน นิธิมา หงส์จำ (2549) ได้พัฒนาแบบประเมินทักษะชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ขวัญยืน มุลศรี (2548) ได้สร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับ นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3

รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 พระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการพัฒนาดังกล่าวของความเป็นมนุษย์ หรือเน้นทักษะชีวิต (Life Skills) และมีความสนใจที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ดังนั้นจึงจำเป็นต้องที่สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะชีวิต (Life Skills) เพื่อช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนสามารถเผชิญกับปัญหาที่อยู่รอบๆ ตัว ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการสร้างครอบครัวในอนาคตของนักเรียนต่อไป และต้องมีการประเมินและพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนควบคู่กันไปเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญที่ 4 คือมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เพราะว่า ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นสมรรถนะสำคัญหนึ่งใน 5 สมรรถนะสำคัญ ที่สถานศึกษาจะต้องปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน เพราะเป็นทักษะพื้นฐานและเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 6-7)

จากความสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนการพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา และผลการศึกษาเครื่องมือในการวัดทักษะชีวิต ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดทักษะชีวิตของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอดคล้องตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต 9 องค์ประกอบที่สำคัญคือ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ด้านความภูมิใจในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด มาศึกษาและวิเคราะห์ระดับทักษะชีวิตของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นเครื่องมือวัดทักษะชีวิตที่มีคุณภาพ ที่จะทำให้ครูใช้เป็นแนวทางในการประเมินผู้เรียนและได้ข้อมูลมาปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะชีวิตให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายจากคะแนนมาตรฐานแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบคือ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ด้านความภูมิใจในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 3,412 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 317 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (ไพศาล วรคำ. 2554 : 461) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลโดยรวม ในการแก้ปัญหาและปรับตัว ให้สามารถเผชิญสถานการณ์หรือปัญหาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม จนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความสุข และเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยยึดตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง ด้านความเห็นใจผู้อื่น ด้านความภูมิใจในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่องาน ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ด้านการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะข้อมูล ข่าวสาร คิดไตร่ตรองให้รอบคอบ มีความสมเหตุสมผล โดยพิจารณาทั้งคุณและโทษ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณค่าของสิ่งนั้น นำไปใช้ในการพิจารณาสถานการณ์หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดอย่างกว้างขวาง ไม่ยึดติด อยู่ในกรอบ มีความคิดแปลกใหม่คิดหลากหลาย สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ

ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ จุดดี จุดด้อย ของตนและรู้ความแตกต่างของตนเองกับผู้อื่น โดยมีความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง สามารถจัดการกับความรู้สึกภายในของตนเองได้ตามความเป็นจริง มีการรับรู้ในความสามารถ และคุณค่าของตนเอง ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

ด้านความเห็นใจผู้อื่น หมายถึงความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นมีความเห็นใจผู้อื่นมีความเข้าใจและตระหนักรู้ในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นรับรู้อาการและตอบสนองความต้องการของผู้อื่นสามารถส่งเสริมช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสม รวมทั้งการให้โอกาสผู้อื่นในโอกาสต่าง ๆ

ด้านความภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อตนเองในทางบวก รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ภูมิใจในความสามารถที่ตนเองมีอยู่และนำความสามารถเหล่านี้มาใช้ในทางที่ถูกต้อง และเกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดยรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง การเปิดใจกว้างยอมรับสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เชื่อมมั่นในความสามารถหรือศักยภาพของตนเองและแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความสามารถของตนเองในการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยความเต็มใจ โดยการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมรักษาทรัพย์สิน หรือสมบัติของส่วนรวม

ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และรับรู้ความรู้สึกนึกคิดอีกฝ่าย เพื่อสร้างความเข้าใจ ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการสื่อความที่ตีสร้างความร่วมมือกับผู้อื่น ร่วมทำงานเป็นทีมสามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ

ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และลงมือปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและสามารถแก้ไขปัญหอย่งยืดหยุ่นและมีสติ

ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถผ่อนคลายอารมณ์ และความเครียด โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ มีเทคนิคในการคลายเครียดสร้างแนวคิดหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

คุณภาพของแบบวัด หมายถึง คุณสมบัติที่บ่งบอกถึงความสามารถของแบบวัด ได้แก่ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของแบบวัด ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

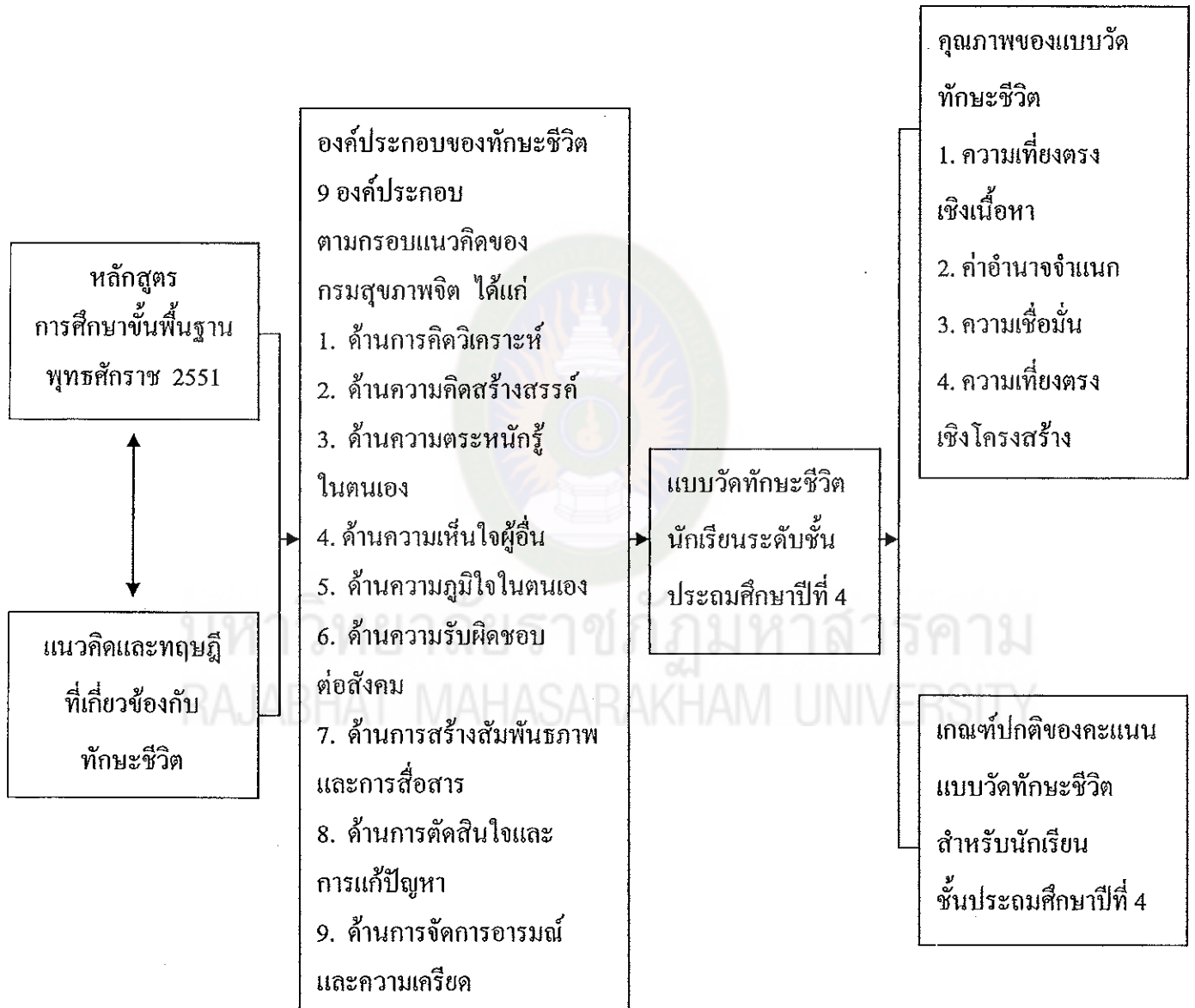
เกณฑ์ปกติ หมายถึง คะแนนคุณลักษณะทักษะชีวิตที่เทียบกับกลุ่มประชากรว่าผู้สอบนั้นมีความสามารถในระดับใดของคนในกลุ่ม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้เครื่องมือวัดทักษะชีวิต ที่มีคุณภาพและใช้เป็นประโยชน์ในการประเมินทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณภาพทักษะชีวิตของผู้เรียนที่เป็นประโยชน์ในการสร้างรูปแบบกิจกรรมบูรณาการการเรียนการสอนและพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีองค์ประกอบของทักษะชีวิตตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต
9 องค์ประกอบ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย